

Handläggare: Solveig Blid
Telefon: 08-508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

**Yttrande till Länsrätten i Stockholm län
angående laglighetsprövning enligt
kommunallagen av stadsdelsnämndens svar på
medborgarförslag angående bostäder åt
personer med funktionsnedsättning. Mål nr
7986-07/225.**

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och återopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande till Länsrätten i Stockholms län och yrkar att överklagande avslås.

Inger Outzen
tf stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Länsrätten i Stockholms län har förelagt Östermalms stadsdelsnämnd att inkomma med yttrande med anledning av inkommen överklagan beträffande förvaltningens svar på medborgarförslag daterad 2007-03-20 dnr 2007-268-008 om att nämnden ska tillsätta ett bostadsutskott för att analysera bostadsbehovet och göra grunden för en bostadsplanering för målgrupperna personer med funktionsnedsättning. Klaganden hävdar bl.a. att programchefen som besvarat medborgarförslaget inte är behörig att besvara förslaget. Med stöd av både tidigare lydelse i kommunallagen och med de förändringar som trätt i kraft 2007-07-01 menar klaganden att beslutanderätten inte får delegeras i frågor med denna innebörd. Klaganden yrkar att länsrätten med stöd av kap 10, 8 § kommunallagen upphäver beslutet.

Förvaltningen finner att medborgarförslaget besvarats i enlighet med lag och gällande föreskrifter och yrkar att överklagandet avslås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdet Socialtjänsten.

Bakgrund

Länsrätten i Stockholms län har förelagt Östermalms stadsdelsnämnd att inkomma med yttrande med anledning av inkommen överklagan från Per-Ola Larsson beträffande förvaltningens svar på medborgarförslag daterad 2007-03-20 dnr 2007-268-008 om att nämnden ska tillsätta ett bostadsutskott för att analysera bostadsbehovet och göra grunden för en bostadsplanering för målgrupperna. Svaret ska vara länsrätten tillhanda senast 2007-09-07.

Enligt kommunallagen (KL) kap10, 8 § kan ett beslut upphävas om

1. *"det inte tillkommit i laga ordning*
2. *beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget*
3. *det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller*
4. *beslutet strider mot lag eller annan författning"*

Som grund för sin överklagan anför Per-Ola Larsson

- 1) Att programchefen som besvarat medborgarförslaget inte är behörig att besvara förslaget, då det redan då förslaget besvarades fanns stöd i KL kap 6, 34 § p. 1 för att ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet inte får delegeras, vilket Per-Ola Larsson menar att hans medborgarförslag gör.
- 2) Att programchefen som besvarat medborgarförslaget inte är behörig att besvara förslaget, då riksdagen beslutat om förändringar i KL som träder i kraft 2007-07-01, som innebär att ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden inte får delegeras. Per-Ola Larsson anför att då riksdagen beslutat om en lagändring brukar man inte fortsätta att tillämpa lagen till nackdel för medborgarna.

Förändringen i KL lyder som följande:

"34 § /Träder i kraft I:2007-07-01/

I följande slag av ärenden får beslutanderätten inte delegeras:

1. *ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,*
2. *framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,*

3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,

4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåts till nämnden, och

5. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter. Lag (2007:68).”

3) Att Östermalms stadsdelsförvaltning inte på ett tillfredsställande sätt planerat för bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning och att det enligt socialtjänstlagen (SoL) ska planeras tillsammans med handikapporganisationerna. Per-Ola Larsson anser att Östermalms stadsdelsförvaltning inte skött bostadsfrågan för målgruppen i enlighet med lag och särskilda föreskrifter. Han hänvisar i sin överklagan till 1) psykiatrireformen, 2) länsstyrelsens tillsynsrapport från 2005, 3) beslut i kommunfullmäktiges budget för 2007 om trapphusboende för personer som inte behöver gruppboende, 4) kommunernas skyldighet att ha en planering för att tillhandahålla bostäder till personer med funktionshinder, enligt LSS, 5) Socialstyrelsens synpunkter på Stockholms stad gällande att tillhandahålla bostäder åt personer med olika funktionsnedsättning och inom Socialstyrelsen planerade projekt för att ta fram modeller för boendeinsatser bl.a. 6) de långsiktiga mål som Nationell psykiatrisamordning tagit fram, 7) En rapport från Handikapporganisationernas Samarbetsorgan i Stockholm (HSO) utifrån en enkätundersökning som gjordes 2006, om bostadssituationen för personer som behöver stöd enligt SoL och LSS, 8) att den inte anmälts några ej verkställda beslut enligt SoL kap 16, § 6 f-h.

I överklagan bifogar Per-Ola Larsson även en skrivelse utifrån HSO:s rapport, bilaga 3, s 6-30.

Per-Ola Larsson hävdar att kommuner slarvar med att enligt lag och författning ta fram bostäder åt personer med funktionsnedsättning.

Per-Ola Larsson yrkar att besluten upphävs.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att besluten har tillkommit i laga ordning. Förvaltningens inställning utifrån Per-Ola Larsson kritik framgår nedan, där hans kritik bemöts utifrån de punkter han åsyftar i sin klagan.

1) Att programchefen som besvarat medborgarförslaget inte är behörig att besvara förslaget, då det redan då förslaget besvarades fanns stöd i KL kap 6, 34 § p. 1 för att ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet inte får delegeras

2) Att programchefen som besvarat medborgarförslaget inte är behörig att besvara förslaget, då riksdagen beslutat förändringar i KL som trätt i kraft 2007-07-01, som innebär att ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden inte får delegeras. Per-Ola Larsson anför att då riksdagen beslutat om en lagändring brukar man inte fortsätta att tillämpa lagen till nackdel för medborgarna.

I enlighet med stadsdelsnämndens beslut 2003-09-25 om förändrade rutiner för handläggning av medborgarförslag, har Per-Ola Larsson medborgarförslag bedömts ligga inom det område där stadsdelsförvaltningen har egen rådighet att genomföra eller avvisa medborgarförslaget. Denna förenklade rutin har genomförts p.g.a. det stora antalet inkommande medborgarförslag till Östermalms stadsdelsförvaltning. Under 2006 inom till förvaltningen 113 medborgarförslag, varav 43 till programområdet Socialtjänsten, varav merparten berörde målgrupperna personer med funktionsnedsättning.

Östermalms stadsdelsnämnds ledamöter får inför varje nämndsammanträde sig tillsänt alla inkomna medborgarförslag och alla svar på medborgarförslag som skickats till förslagsställaren. Inför varje nämndsammanträde har nämndens presidium genomgång av alla ärenden till nämnden tillsammans med stadsdelsdirektören. Om presidiet vid genomgången bedömer att ett medborgarförslag föranleder att frågan ska beredas av nämnden så anmäls detta och förslaget blir i så fall ett ärende som beslutas på nämnden.

Per-Ola Larsson har fått svaret på medborgarförslaget sänt till sig och svaret har sänts till nämndledamöterna med utskicket inför nämndsammanträdet 2007-04-19.

Per-Ola Larsson menar att frågor gällande bostäder åt stadsdelens invånare redan före lagändringen 2007-07-01 var en fråga av sådan dignitet att det faller under "ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet och därmed inte får delegeras. Programchefens svar på medborgarförslaget skulle därmed enligt kommunallagen 10 kap 8 § p 4 strida mot lag eller annan författning, och upphävas.

Per-Ola Larsson hävdar att när en lagändring beslutats av riksdagen brukar man inte fortsätta tillämpa den gamla lagen till nackdel för medborgarna.

Förvaltningen bedömer att ett medborgarförslag, utifrån den tidigare lydelsen av kommunallagen, inte var ett ärende som i detta avseende härrör till "verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet". Förvaltningen menar att medborgarförslaget var en skrivelse som med bakgrund av de rutiner som finns inom förvaltningen inte behöver beslutas av nämnden. Frågan om bostäder till målgruppen är redan förankrad i nämnden genom verksamhetsplaner och treårsbudgetar, där planer för att arbeta med bostadsfrågan för målgrupperna finns redovisade och som nämnden beslutat att godkänna. Förvaltningens verksamhetsplan beslutades på nämndsammanträde 2007-01-11, enheternas verksamhetsplaner 2007-02-15 och treårsbudgeten 2007-04-19.

Beslutet att besvara Per-Ola Larssons medborgarförslag och att ej vidta några åtgärder med anledning av förslaget är enligt nämndens mening beslutat i enlighet med gällande delegation. Att en lagändring träder i kraft 2007-07-01 anser nämnden inte innebära att medborgarförslaget som besvarats under mars månad samma år, strider mot den beslutade men ännu inte ikraftträdde lagen.

Nämnden anser mot denna bakgrund att Per-Ola Larssons kritik saknar grund och bedömer att svaret på medborgarförslaget inte kan överklagas.

3) Att Östermalms stadsdelsförvaltning inte på ett tillfredsställande sätt planerat för bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning och att det enligt socialtjänstlagen (SoL) ska planeras tillsammans med handikapporganisationerna.

I Stockholms stad finns en gemensam övergripande planering för bostäder för personer med funktionsnedsättning. Denna administreras av Socialtjänstförvaltningen och bevakar stadsövergripande behov och utbyggnad av bostäder för målgruppen. Vad gäller planering av bostäder inom Östermalms stadsdelsförvaltning för målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning så görs i de årliga verksamhetsplanerna och i treårsbudgeten en redogörelse för hur förvaltningens planering ser ut. All planering av bostäder för personer med funktionsnedsättning, såväl som verksamhetsplaner och treårsbudgetar samverkar med handikapprådet. Förvaltningen verksamhetsplan, enheternas verksamhetsplaner och treårsbudgeten för 2007 har behandlats på handikapprådets sammanträden 2006-11-30, 2007-01-11 respektive 2007-04-02.

Per-Ola Larssons påstående att förvaltningen vid planeringen av bostäder för målgruppen bryter mot SoL, för att bostadsfrågan för målgruppen ska planeras tillsammans med handikapporganisationerna saknar därmed grund.

Verksamhetsplaner och treårsbudget utarbetas av förvaltningen utifrån anvisningar från kommunfullmäktige och beslutas av stadsdelsnämnden. Den planering som gäller för att lösa bostadsfrågan för målgruppen är därmed beslutad av nämnden. Hur planerna för bostäder till målgruppen ser ut har delgetts Per-Ola Larsson i medborgarförslag med förenklad handläggning dnr 2005-000-864, 2006-1102-008, 2006-800-008, 2006-706-008, 2007-54-008, 2007-268-008 (aktuellt ärende) och i tjänsteutlåtanden till nämnden dnr 2002-02-26, 2003-771-008/2003-1006-008, 2004-1075-008, 2005-747-008/2005-783-008, 2006-198-008/2006-291-008/2006-295-008/2006-450-008, samtliga svar redovisas i bilaga 3:1-11.

Nämnden är därmed delaktig och beslutande organ i alla frågor som gäller planering av bostäder till målgruppen. Att besluta om att tillsätta ett särskilt utskott för att bereda en speciell fråga, om behov bedöms uppstå, initieras av nämnden. Hade nämndens presidium bedömt att frågan var av sådan art att det funnits behov av det, hade frågeställningen utifrån Per-Ola Larsson medborgarförslag hänskjutits till nämnden.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Skrivelser som hänvisas till i överklagan

Som stöd för sin överklagan hänvisar Per-Ola Larsson till olika dokument, 1) psykiatrireformen, 2) länsstyrelsens tillsynsrapport från 2005, 3) beslut i kommunfullmäktiges budget för 2007, 4) kommunernas skyldighet enligt LSS, att ha planering för att ha bostäder till personer med funktionshinder, 5) Socialstyrelsens synpunkter på Stockholms stad gällande att tillhandahålla bostäder åt målgrupperna och för Socialstyrelsen planerade projekt, 6) Nationell psykiatrisamordnings långsiktiga mål, 7) En rapport från HSO.

Av dessa angivna skrivelser kan LSS hänföras till ”5. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter, Lag (2007:68).” Övriga angivna skrivelserna är inte vad som i lagens mening menas med vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter. Vad gäller fullmäktiges budget så utgör den grund för förvaltningens utarbetande av och nämndens beslut att godkänna verksamhetsplanen.

Mot denna bakgrund saknar Per-Ola Larssons kritik grund.

Gällande lagligheten i svaret på medborgarförslaget

Östermalms stadsdelsnämnds system med medborgarförslag innefattar inte frågor som avser myndighetsutövning mot enskild. Systemet är ett frivilligt åtagande från nämnden och rätten att lämna ett medborgarförslag saknar lagstöd. Förvaltningschefens svar på Per-Ola Larssons förslag utgör därför inte någon myndighetsutövning. Det är heller inte en fråga om förändringar eller inskränkningar i verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Nämnden är dessutom delaktig i och fattar beslut om hur bostadsfrågan för målgruppen personer med funktionsnedsättning ska lösas.

Det faktum att förändringar i kommunallagen trätt i kraft 2007-07-01 med innebörd att svar på medborgarförslag inte kan delegeras innebär inte att svaret på medborgarförslaget, daterat 2007-03-20 är olagligt.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det överklagade beslutet inte strider mot lag eller författning. Med hänvisning till det här sagda och då klaganden inte heller i övrigt anfört någon omständighet som föranleder att det överklagade beslutet är olagligt i något hänseende som avses i 10 kap. 8 § kommunallagen, yrkar nämnden att överklagandet avslås.

I kommunallagen kap 10, 9 § anges att ”Om ett fel har saknat betydelse för ärendet utgång behöver beslutet inte upphävas. Detsamma gäller om beslutet kommit att förlora sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden”.

Om länsrätten ändå finner att programchefen gjort fel som besvarat medborgarförslaget, och borde ha låtit nämnden besluta i frågan, så yrkar förvaltningen att beslutet ändå inte ska upphävas, med stöd av kap 10, 9 §, då det varit uppenbart att ärendet skulle haft samma utgång även om nämnden beslutat i frågan. Nämndens ledamöter har tagit del av både förslaget och förvaltningens svar och nämndens presidium har tagit del av både förslag och svar för inför nämnsammanträde och inte funnit anledning att föra frågan vidare för att beslutas av hela nämnden, vilket innebär att de i frågan har samma åsikt som redovisas i svaret på medborgarförslaget.

Då länsrättens uppgift här inte är att avgöra om förvaltningen generellt fullgör sina skyldigheter i att planera bostadsfrågan för personer med funktionsnedsättning, så redogörs här inte för hur förvaltningen planerar att lösa frågan.

Förvaltningens förslag

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande till Länsrätten i Stockholms län och yrkar att överklagandet avslås.

Bilagor

1. Länsrättens föreläggande om yttrande
2. Per-Ola Larsson överklagan
3. Skrivelse från Per-Ola Larsson
4. Medborgarförslag från Per-Ola Larsson dnr 2007-268-008
5. Förvaltningens svar på medborgarförslaget, daterat 2007-03-20
6. 1-11. Tidigare svar på medborgarförslag, gällande bostäder till målgruppen från 2000-2007